

Què hem après aquest any?

Projectes de recerca en ciències socials

l'Observatori Social

Crèdits

**L'Observatori Social
de la Fundació "la Caixa"**

Fundació "la Caixa", 2024
Plaça de Weyler, 3
07001 Palma

DL: B 15625-2024

Disseny gràfic:
www.bernatfont.com

Disseny d'imatges:
La Diferencia
www.ladiferencia.tv

La Fundació "la Caixa" no s'identifica
necessàriament amb l'opinió dels
autors d'aquesta publicació.

Índex

5 Es pot predir el benestar psicològic a partir de les dades recollides amb telèfons mòbils?

Carlos Bailón, Orestí Baños, Miguel Damas, Carmen Goicoechea, Héctor Pomares, Ciro Rodríguez-León, Daniel Sanabria i Claudia Villalonga, Universitat de Granada; Pandelis Perakakis, Universitat Complutense de Madrid

6 Vincular la formació acadèmica amb l'experiència en el mercat impulsa l'emprenedoria

Mircea Epure, Universitat Pompeu Fabra, BSE i UPF-BSM

7 Volem ser governats per algorismes? Actituds i reaccions davant l'ús de la intel·ligència artificial en processos de presa de decisions polítiques

José Luis Fernández-Martínez, Universitat de Màlaga, i Sara Pasadas del Amo, Universitat de Còrdova

8 L'educació i els seus efectes sobre les oportunitats del jovent

Lígia Ferro, Universitat de Porto, i Pedro Abrantes, Universitat Oberta i ISCTE - Institut Universitari de Lisboa

9 Continuen vius, els estereotips de gènere, al segle XXI?

Marta Fraile, Institut de Polítiques i Béns Públics (CSIC), i Paula Zuluaga, Departament de Ciència Política (UAB)

10 Identificació i coneixement de situacions de violència contra les dones

Rebeca Echavarri, Ariadna García-Prado i Sara Martínez de Morentin, Universitat Pública de Navarra, i Fernanda Gutiérrez-Navratil, Universitat d'Oviedo

11 Les reformes laborals han fet minvar la temporalitat dels treballadors joves?

Alejandro Godino i Oscar Molina, Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball (QUIT), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i Fátima Suleman, Institut Universitari de Lisboa (ISCTE-IUL), DINÂMIA'CET

12 Factors de risc dels processos migratoris i impacte d'aquests en el malestar psicològic dels menors estrangers no acompanyats

Paula Cristóbal-Narváez, Marta Franch-Roca, Rachid el Hafi, Iago Giné, Lola Aparicio, Marcos Febas, Helena Sainz, Yolanda Osorio i Josep Maria Haro, Sant Joan de Déu

13 L'empoderament digital del professorat: persisteixen les bretxes de gènere i edat

Rocío Jiménez Cortés, Universitat de Sevilla

14 Quines intervencions poden afavorir que les famílies amb ingressos baixos comprin aliments més saludables?

Toni Mora, IRAPP, Universitat Internacional de Catalunya

15 La ideologia de l'emissor importa: un experiment a escala sobre la implementació de polítiques basades en l'evidència científica

Jorge García-Hombrados i Marcel Jansen, Universitat Autònoma de Madrid; Ángel Martínez, EsadeEcPol; Berkay Özcan, London School of Economics and Political Science; Pedro Rey-Biel, Esade-URL, i Antonio Roldán-Monés, Esade

16 La formació en comunicació oral continua sent una assignatura pendent entre els estudiants universitaris

Emma Roderó, Universitat Pompeu Fabra

17 Els joves i la seva idea de la família al segle XXI

Sara Serrate, Agustín Huete, José Manuel Muñoz, Judith Martín, David Caballero i Jesús Ruedas, Universitat de Salamanca

18 Emocions i estereotips: com veiem les persones amb discapacitat intel·lectual?

Eva Sotomayor, Universitat de Jaén

19 Per què els ciutadans són propensos a creure i difondre notícies falses?

Irene Cruz, Daniel Ortin i Jaume Suau, Universitat Ramon Llull

20 Les relacions personals de la població jove a Espanya i Portugal: sociabilitat, aïllament i desigualtat social

Joan M. Verd, Mireia Bolívar i Joan Rodríguez-Soler, Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball, Institut d'Estudis del Treball, Universitat Autònoma de Barcelona, i Rita Gouveia, Institut de Ciències Socials de la Universitat de Lisboa

21 Aïllament social en la població jove a Espanya: el valor de les interaccions cara a cara

Joan M. Verd, Mireia Bolívar, Joan Rodríguez-Soler i Albert Navarro, Universitat Autònoma de Barcelona

Es pot predir el benestar psicològic a partir de les dades recollides amb telèfons mòbils?

L'objectiu d'aquest estudi és analitzar com canvien les emocions al llarg del temps i com aquests canvis afecten el benestar mental. A partir de les dades mòbils de 103 participants que durant setmanes van avaluar en temps real el seu estat d'ànim diverses vegades al dia, l'estudi va revelar que molts d'aquests participants experimenten canvis emocionals sobtats. Els resultats suggereixen que la tendència a passar de sentir-se bé a sentir-se malament pot ser un indicador sòlid de problemes de benestar i, especialment, que els canvis emocionals sobtats poden ser indicis clars de com se sent algú emocionalment. Això contradiu la creença comuna que les emocions són estables i sempre tornen a un punt de partida.

Carlos Bailón, Oresti Baños, Miguel Damas, Carmen Goicoechea, Héctor Pomares, Ciro Rodríguez-León, Daniel Sanabria i Claudia Villalonga, Universitat de Granada; Pandelis Perakakis, Universitat Complutense de Madrid

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la Social Research Call, 2020

1

La majoria de participants (61,5 %) van indicar que, de manera sobtada, passaven d'experimentar emocions positives a experimentar-ne de negatives, i a la inversa.

2

Una proporció més elevada de canvis en què es passava d'una emoció positiva a una de negativa es va correlacionar amb nivells més alts d'ansietat i depressió.

3

Una proporció més elevada de canvis en què es passava d'una emoció positiva a una de negativa es va correlacionar amb nivells més baixos de felicitat, resiliència i satisfacció amb la vida.

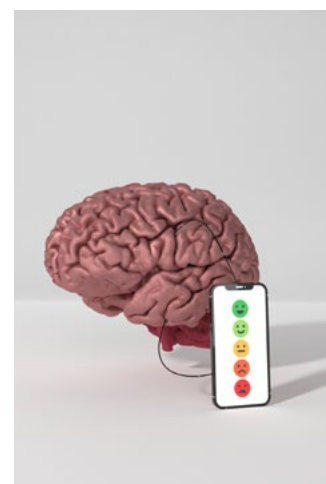
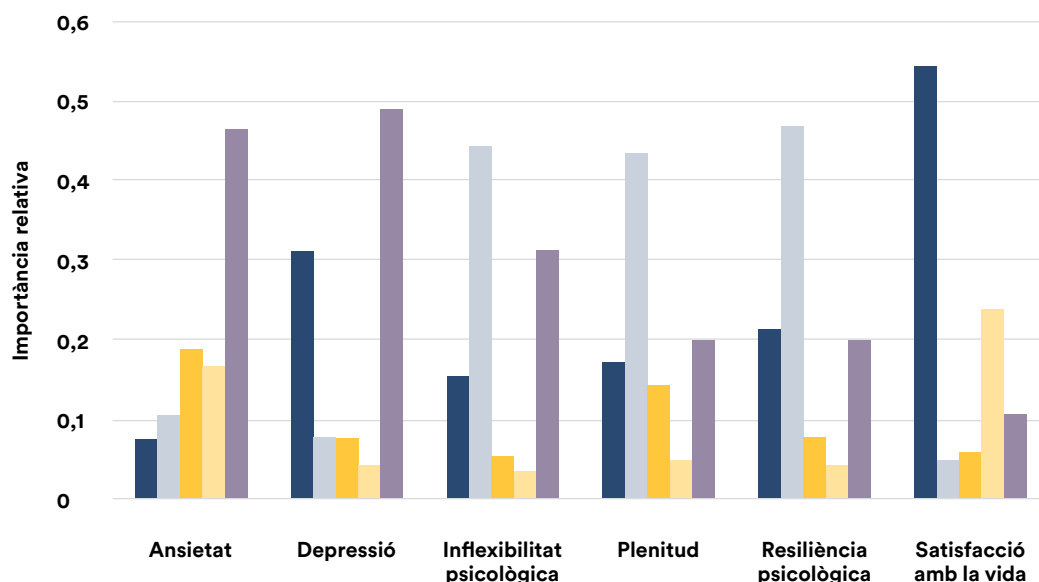
4

Aquest estudi suggereix que, en lloc d'utilitzar sistemes d'avaluació complexos, una senzilla aplicació mòbil que preguntés als usuaris si se senten bé o malament podria ser una eina eficaç per als professionals de la salut mental.

La tendència a passar de sentir-se bé a sentir-se malament (coneguda, també, com a «proporció de canvi d'afecte positiu a negatiu») és un indicador sòlid de dificultats en matèria de benestar psicològic

Importància relativa dels predictors emocionals respecte a la variància dels indicadors de benestar psicològic (mínim: 0, màxim: 1)

- Afecte positiu (mitjana) ● Afecte positiu (desviació estàndard)
- Afecte negatiu (mitjana) ● Afecte negatiu (desviació estàndard)
- Proporció de canvi d'afecte positiu a negatiu

Vincular la formació acadèmica amb l'experiència en el mercat impulsa l'emprenedoria

Tant acadèmics com responsables polítics han destacat l'impacte positiu del capital humà en l'activitat empresarial. També s'ha fet molt d'èmfasi en l'impacte beneficiós que tenen en l'emprenedoria uns mercats liberalitzats des del punt de vista econòmic. No obstant això, pocs han relacionat els diferents tipus de capital humà amb les característiques institucionals. Aquest article analitza els efectes conjunts del context institucional i els diferents tipus de capital humà en les aspiracions de creixement empresarial en termes d'augment de l'ocupació. L'estudi utilitza dades representatives, tant a escala individual (del Global Entrepreneurship Monitor) com institucional (de la Heritage Foundation), que comprenen 141.003 empresaris de 93 països durant el període 2005-2020.

Mircea Epure, Universitat Pompeu Fabra, BSE i UPF-BSM

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Social Research, 2021

1

Tant el capital humà general (educació superior) com el capital humà específic (experiència en empreses emergents o com a *business angel*) es relacionen positivament amb unes aspiracions més elevades de creixement empresarial.

2

Els mercats liberalitzats es relacionen fortament amb un esperit emprenedor ambiciós gràcies a la reducció dels costos operatius i la garantia d'un entorn empresarial adaptatiu.

3

La relació positiva entre la liberalització econòmica i les aspiracions de creixement empresarial és més feble en els individus que posseeixen un capital humà general i més forta en els que posseeixen un capital humà específic (experiència en el mercat).

4

Durant la crisi financera global i la pandèmia de la covid-19, l'efecte diferencial de la liberalització econòmica sobre les aspiracions de creixement empresarial només es va observar en els empresaris amb un capital humà basat en el mercat.

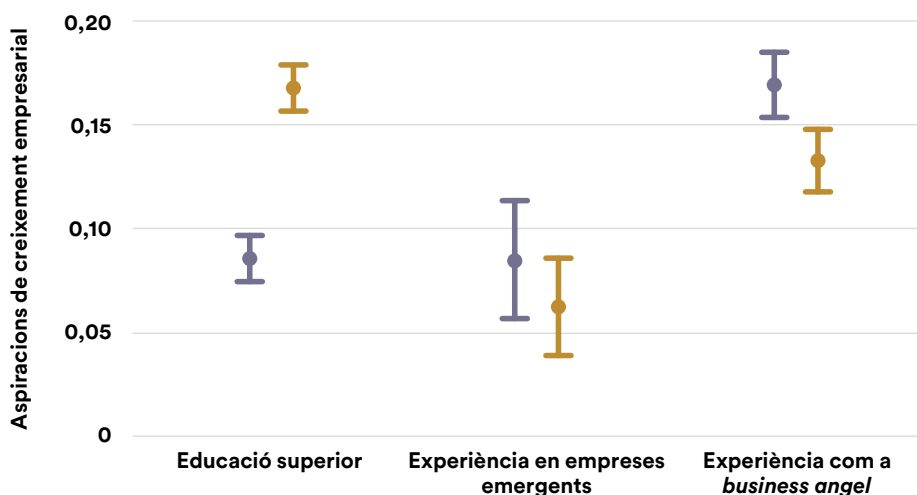
5

Tots els resultats s'han confirmat mitjançant control en termes de demografia (edat, gènere i ingressos), xarxa de l'empresari (conèixer altres empresaris), condicions macroeconòmiques (producte interior brut *per capita*, creixement del producte interior brut i atur) i característiques del sector i del país.

Les aspiracions de creixement empresarial augmenten amb tots els tipus de capital humà, i l'experiència en el mercat compta més als països molt liberalitzats des del punt de vista econòmic

Coefficients i intervals de confiança per a diversos tipus de capital humà, amb les aspiracions de creixement empresarial com a variable de resultat

Alta liberalització econòmica ●
Baixa liberalització econòmica ●

Font: estimacions de l'autor a partir de dades del Global Entrepreneurship Monitor, la Heritage Foundation i el Banc Mundial.

Volem ser governats per algoritmes? Actituds i reaccions davant l'ús de la intel·ligència artificial en processos de presa de decisions polítiques

A partir d'una enquesta representativa feta a 3.000 persones, s'analitza quina opinió té la població espanyola sobre l'ús de la intel·ligència artificial (IA) en el Govern i l'Administració pública, i es compara amb altres models de presa de decisions (participatiu, tecnocràtic i representatiu). Així mateix, per mitjà d'un disseny experimental, s'analitza el nivell de satisfacció pel que fa al funcionament d'un pressupost participatiu en el qual els participants seleccionen un conjunt de propostes sobre polítiques públiques utilitzant diferents mecanismes de decisió, incloent-hi l'ús d'algoritmes.

José Luis Fernández-Martínez, Universitat de Màlaga, i
Sara Pasadas del Amo, Universitat de Còrdova

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Social Research, 2021

1

La població enquestada mostra un suport molt limitat a l'ús de la IA en l'esfera de les decisions públiques, ja que només en té una opinió lleugerament favorable quan aquesta s'aplica a tasques rutinàries i senzilles de l'Administració pública. El rebuig de l'ús de la IA augmenta a mesura que es va escalant en la complexitat i la naturalesa democràtica dels processos de decisió.

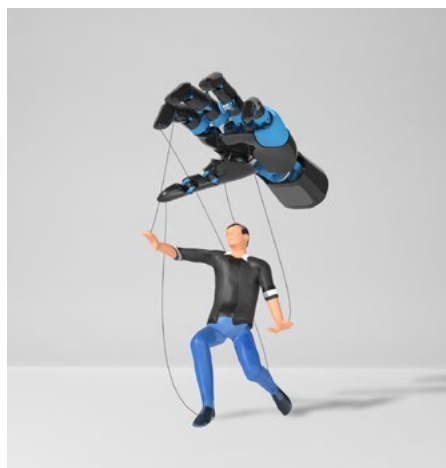
2

La valoració que fan els ciutadans sobre la presa de decisions públiques amb IA se situa en últim lloc quan es compara amb altres models més tradicionals, com són el representatiu, el participatiu i el tecnocràtic.

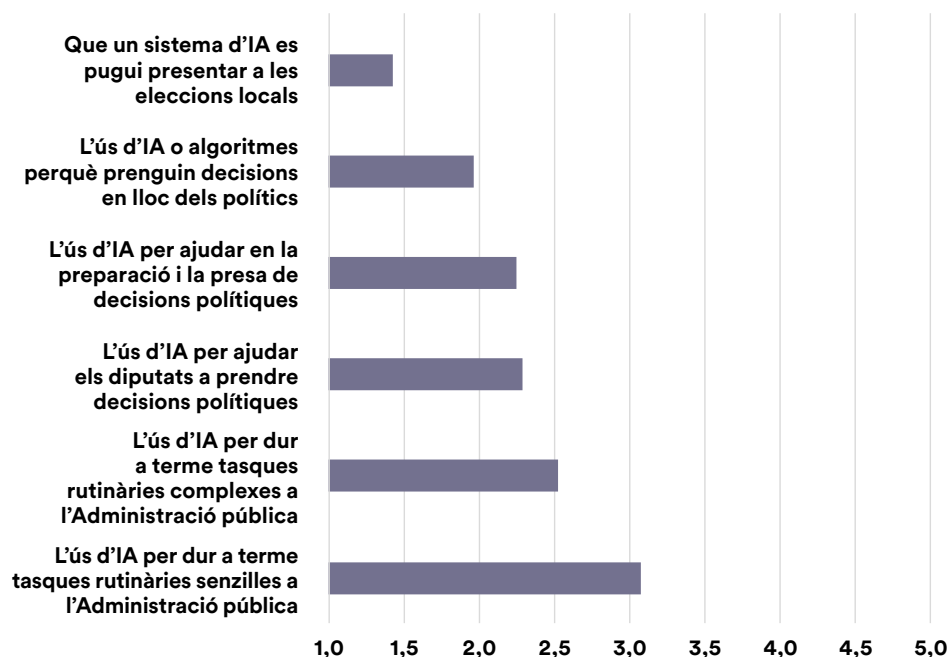
3

Per fer l'experiment basat en la simulació d'un pressupost participatiu, els participants es divideixen en grups i se'ls assignen diferents escenaris de presa de decisions. El principal factor que influeix en la satisfacció dels participants és si el resultat de la decisió coincideix o no amb les seves preferències, independentment de si la decisió s'ha pres per vot majoritari o mitjançant un algoritme. Per tant, una dosi més elevada de transparència sobre com es prenen les decisions no sempre té com a resultat un nivell més alt de satisfacció amb el procés de presa de decisions.

El suport a l'ús de la IA en l'Administració pública es limita a les tasques rutinàries

**En quina mesura estàs a favor de l'ús de la IA en els casos següents?
Mitjana d'1 a 5**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

L'educació i els seus efectes sobre les oportunitats del jovent

Portugal i Espanya en el context europeu

A partir de dos indicadors clau —l'abandonament prematur i els nivells educatius obtinguts pels joves—, s'interpreta l'evolució dels recorreguts formatius del jovent a Portugal i Espanya del 2001 al 2021. Gràcies a les dades comparatives de l'Eurostat i l'OCDE, els gràfics exploren l'impacte dels nivells educatius assolits, tant en les oportunitats laborals de la població jove a Portugal i a Espanya com en la seva participació en la vida social, comunitària, cultural, esportiva i artística. Així mateix, es posa en relleu la importància que té encara l'educació com a ascensor social, no tan sols en l'esfera de l'ocupació, sinó també en més àmbits de la societat.

Lígia Ferro, Universitat de Porto, i Pedro Abrantes, Universitat Oberta i ISCTE - Institut Universitari de Lisboa

l'ObservatoriSocial

1

L'evolució de la proporció de joves d'entre 18 i 24 anys que no han completat l'educació secundària superior durant els darrers vint anys ha estat positiva, però els ritmes han estat ben diferents: lent a escala europea, moderat a Espanya i alt a Portugal.

2

Si examinem amb més detall el nivell d'estudis de la població jove de 25 a 29 anys, podem confirmar els progressos molt positius que hi ha hagut a Portugal i a Espanya.

3

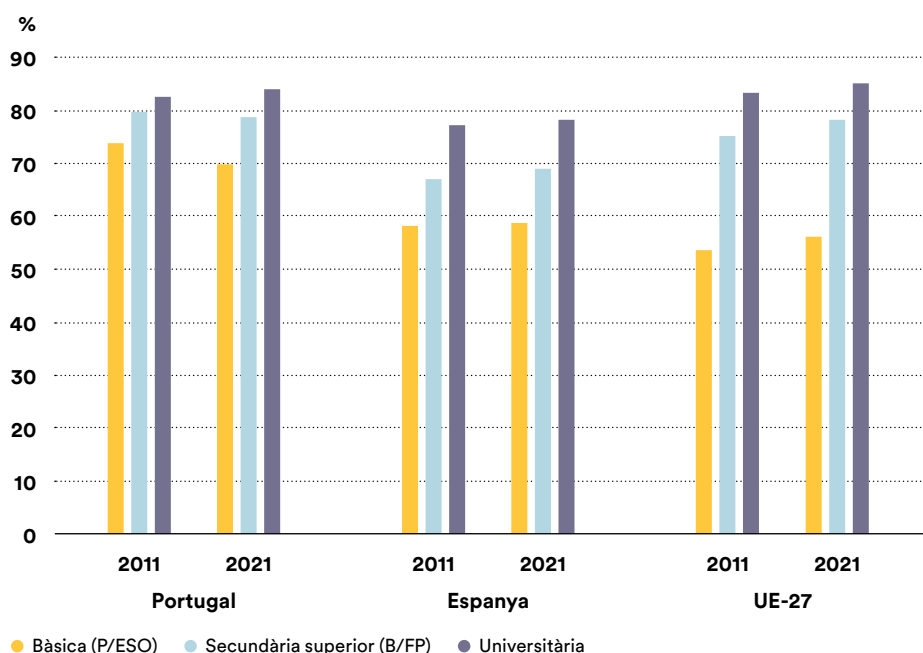
Les persones amb titulació superior continuen tenint taxes d'ocupació més altes que no pas les que només tenen una titulació secundària. En les dues darreres dècades, les taxes d'ocupació juvenil han baixat a Portugal i han augmentat a Espanya.

4

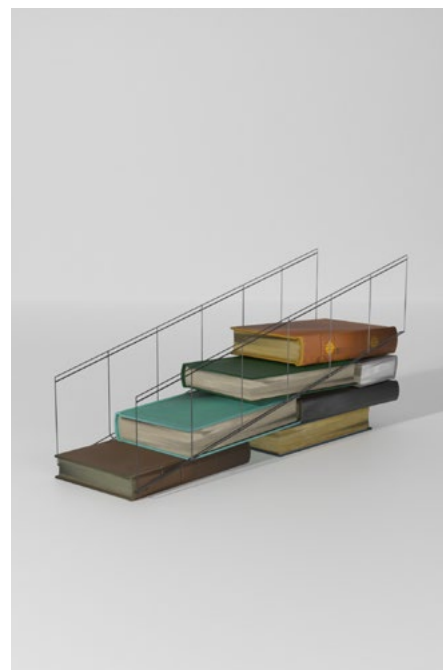
La participació social dels joves és molt més alta en les activitats culturals i esportives, com també en les relacions familiars i d'amistat, amb xifres relativament baixes per a la participació ciutadana o les pràctiques artístiques. Aquests patrons són comuns a tot Europa, però són especialment pronunciats a Portugal i Espanya.

La formació superior continua tenint un impacte positiu en l'accés al mercat laboral a Portugal i Espanya

Taxa d'ocupació dels joves (25-34 anys) segons el nivell d'estudis

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Eurostat (Labour Force Survey).

Nota: «educació universitària» es refereix a tots els títols d'educació superior (ISCED 5-8) atorgats per universitats o instituts politècnics; «educació secundària superior» es refereix a tots els títols de batxillerat o formació professional, de nivell intermedi (ISCED 3-4); «educació bàsica» es refereix a nivells educatius inferiors (ISCED 0-2).

Continuen vius, els estereotips de gènere, al segle XXI?

Aquest estudi, basat en una enquesta a 5.000 persones d'entre 16 i 79 anys, analitza la manera com la ciutadania percep els trets de personalitat que tradicionalment s'associen a homes i a dones, així com les funcions que homes i dones duen a terme en la societat. Els resultats indiquen que els estereotips de gènere continuen ben vius, sobretot en el grup d'entre 26 i 40 anys. En aquesta franja d'edat, les persones s'incorporen al món laboral, formen una família o tenen descendència, esdeveniments que les situen definitivament en el món adult i que les podrien impulsar a assumir i interioritzar regles socials tradicionals.

Marta Fraile, Institut de Polítiques i Béns Públics (CSIC),
i Paula Zuluaga, Departament de Ciència Política (UAB)

l'ObservatoriSocial

Projecte finançat en la convocatòria Flash per donar suport a projectes de recerca sobre la realitat social dels joves

1

A l'hora de respondre fins a quin punt una llista d'atributs defineixen la seva personalitat, els homes assenyalen més que les dones el lideratge, l'emprenedoria o l'ambició, mentre que les dones esmenten l'empatia, l'afecte o la comprensió, sobretot en el grup d'entre 26 i 40 anys.

2

Els estereotips de gènere es confirmen, ja que els participants en l'estudi consideren que les dones són típicament més empàtiques, comprensives i afectuoses que els homes.

3

Les concepcions masculines de lideratge (tant a la feina com en l'esfera política) sembla que s'estan afeblint. D'altra banda, les cures dins la família es continuen percebent com a funcions associades a les dones i que duen a terme elles de manera majoritària.

4

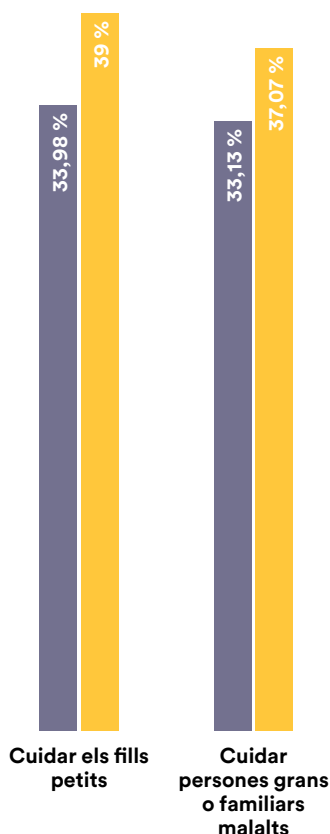
Perdura la percepció estereotipada de gènere pel que fa a les professions, tot i que de manera més pronunciada per a les que es consideren tradicionalment femenines, com les del sector sanitari o educatiu.

La ciutadania percep que les dones estan més capacitades que els homes per cuidar

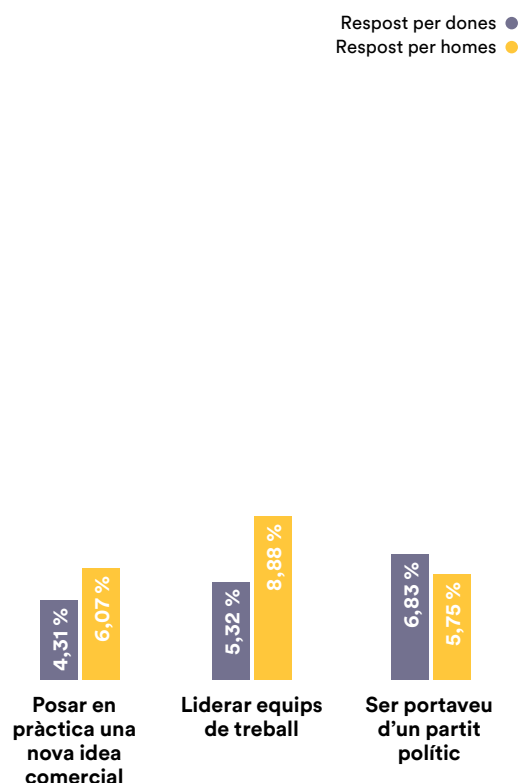
Respostes a la pregunta «Qui està més capacitada per...?» (en percentatge de participants, per gènere)

Pensen que les dones estan més capacitades per...

Pensen que els homes estan més capacitats per...

Identificació i coneixement de situacions de violència contra les dones

Anàlisi del perfil de testimonis potencials

El paper de les persones que són testimoni de situacions de violència contra les dones és fonamental per lluitar contra aquest problema de salut pública.

La seva implicació en la denúncia i/o l'acompanyament de la víctima pot permetre que aquesta aconsegueixi el suport institucional necessari per sortir de la situació en què es troba.

Aquest estudi es basa en una mostra representativa de la població de la Comunitat Foral de Navarra integrada per 969 participants de 18 a 48 anys. En tots els casos comparteixen la capacitat de reconèixer diverses situacions de violència en la parella, i aquest és el primer pas per frenar-la en els estadis inicials, tant en el paper de víctima com en el de testimoni.

Així doncs, aquest projecte constitueix una eina clau a l'hora de dissenyar polítiques públiques orientades a capacitar les persones per reconèixer situacions de violència i afavorir que, en cas que en presenciïn alguna, puguin comunicar-la a les institucions pertinents.

Rebeca Echavarrí, Ariadna García-Prado i Sara Martínez de Morentin, Universitat Pública de Navarra, i Fernanda Gutiérrez-Navratil, Universitat d'Oviedo

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la Social Research Call, 2021

1

El 30 % de les persones enquestades declara conèixer o haver presenciat una situació de violència contra les dones en el seu entorn.

2

La possibilitat de presenciar una situació de violència varia en funció de les característiques socials i sociodemogràfiques, com ara –i sobretot– el gènere, la nacionalitat i el nivell d'ingressos.

3

El 36 % de les dones coneix alguna dona que pateix violència física, en comparació amb el 24 % dels homes. El 43 % de les persones de nacionalitat estrangera coneix alguna dona del seu entorn que en pateix, en comparació amb el 29 % de les persones de nacionalitat espanyola. El 39 % de les persones amb uns ingressos inferiors a 500 euros al mes coneix alguna dona del seu entorn que pateix violència física; quan els ingressos superen els 2.000 euros al mes, aquesta xifra es redueix al 22 %.

4

La capacitat de la població de reconèixer situacions de violència física i violència psicològica és generalitzada. No obstant això, la de reconèixer situacions de violència financera o de violència de control varia, i es concentra en determinats grups socioeconòmics.

5

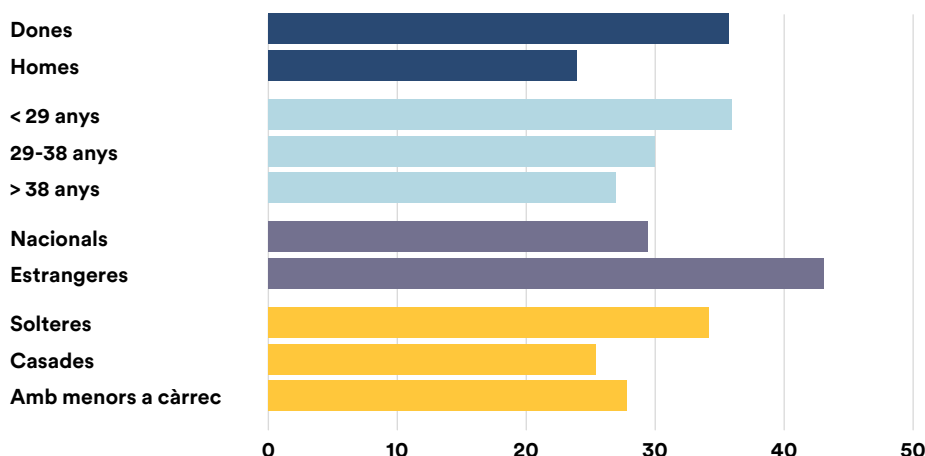
El 60 % de les persones són capaces d'identificar tots els tipus de violència contra les dones.

6

És important animar a denunciar de seguida la violència psicològica per evitar que es converteixi en violència física. Malgrat que el reconeixement de la violència psicològica és alt (97 %), hi ha poques denúncies per aquest tipus de violència (17 % sobre el total de denúncies) en comparació amb les denúncies per violència física i per violència psicològica (53 %).

La possibilitat de ser testimoni d'una situació de violència varia significativament en funció de les característiques sociodemogràfiques

% de persones que coneixen una situació de violència contra les dones en el seu entorn

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta.

Les reformes laborals han fet minvar la temporalitat dels treballadors joves?

Una anàlisi dels possibles efectes a curt termini a Espanya i Portugal

Espanya i Portugal han experimentat alts nivells de temporalitat en les darreres dècades, una circumstància que a llarg termini té efectes negatius en la trajectòria laboral i vital de les persones. Com a resposta a aquesta problemàtica, s'han implementat reformes per reduir la temporalitat en l'ocupació a tots dos països. Els resultats mostren que, després de l'aprovació d'aquestes reformes, s'observa una disminució de la temporalitat en la població jove a tots dos països (lleu en el cas de Portugal i molt pronunciada en el cas d'Espanya), sense un impacte negatiu aparent en les taxes d'atur ni d'activitat. Malgrat que sembla que aquestes reformes tenen un impacte inicial positiu en el col·lectiu de joves, és essencial fer-ne un seguiment a llarg termini per avaluar-ne l'efectivitat al llarg del temps i entendre si afecten de manera diferencial diversos grups de joves en el mercat laboral.

Alejandro Godino i Oscar Molina, Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball (QUIT), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i Fátima Suleman, Institut Universitari de Lisboa (ISCTE-IUL), DINÂMIA'CET

l'ObservatoriSocial

1

Les mesures de flexibilització laboral aprovades els anys vuitanta a Espanya i Portugal van desembocar en un mercat de treball altament segmentat entre treballadors fixos i temporals. Això va implicar més incertesa laboral per a certs grups socials, sobretot els joves, afectats per altes taxes de temporalitat i que també van quedar fortament impactats per l'atur durant els períodes de crisi.

2

L'objectiu de les reformes laborals recents era resoldre aquestes situacions de vulnerabilitat en el mercat de treball que són conseqüència de la contractació temporal, amb canvis aparentment estructurals a Espanya i d'abast més limitat a Portugal.

3

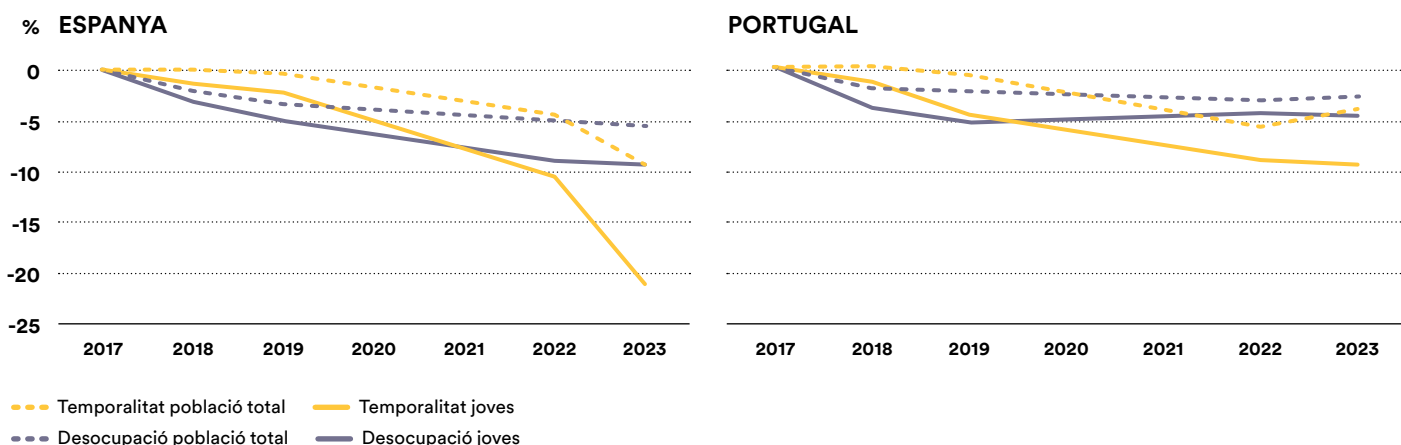
Per comparació al 2019, la reducció de la temporalitat en els joves espanyols ha estat de més del 8 % poc després de l'aprovació de la reforma (segon trimestre del 2022) i de gairebé el 19 % més d'un any després de la implementació d'aquesta (segon trimestre del 2023). Aquesta reducció no arriba a l'1 % a Portugal un trimestre després de l'aprovació de la reforma (segon trimestre del 2023).

4

Les dades mostren que, presumiblement, calen reformes més estructurals orientades a canviar les pràctiques empresarials sobre la temporalitat per tal d'assolir resultats substantivament beneficiosos per a la població jove.

La reducció de la temporalitat dels joves a partir de la reforma laboral resulta molt evident a Espanya i gairebé imperceptible a Portugal

Variació en la proporció d'ocupacions temporals i en la taxa de desocupació de la població total i dels joves (de 15 a 29 anys)

Font: Enquesta de població activa, Eurostat (2023).

Nota: es compara el segon trimestre de cada període, partint del segon trimestre del 2017 com a posició inicial amb valor 0. S'obvien les anualitats de 2020 i 2021 per l'efecte destructor de la crisi sanitària sobre l'ocupació temporal.

Factors de risc dels processos migratoris i impacte d'aquests en el malestar psicològic dels menors estrangers no acompanyats

Els menors estrangers no acompanyats (MENA) que viatgen sols i viuen lluny de les seves famílies són particularment vulnerables als problemes de salut mental i a l'exclusió social a Espanya. Aquest estudi té com a objectiu descriure el perfil d'aquests menors acabats d'arribar, identificar els factors de risc rellevants en termes de salut –considerant-los abans, durant i després del procés migratori– i analitzar-ne l'impacte en el malestar psicològic. Per dur a terme l'estudi, es van fer entrevistes personals a 230 menors que acabaven d'arribar en centres d'acollida temporal: el 57,4 % procedia del Marroc; el 15,2 %, de Gàmbia; el 8,7 %, d'Algèria; el 7,8 %, del Senegal, i el 5,2 %, del Pakistan. Les entrevistes van recollir informació sociodemogràfica i es van centrar en els factors relacionats amb el procés migratori (abans, durant i després d'emigrar), l'estat de salut i el malestar psicològic. Es van fer en àrab o en francès i es van traduir al castellà.

Paula Cristóbal-Narváez, Marta Franch-Roca, Rachid el Hafi, Iago Giné, Lola Aparicio, Marcos Febas, Helena Sainz, Yolanda Osorio i Josep Maria Haro, Sant Joan de Déu

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Social Research, 2021

1

El 98,2 % d'aquests menors havia rebut algun tipus d'educació al seu país d'origen, tot i que els nivells educatius diferien: el 30 % tenia estudis primaris; el 63 %, estudis secundaris; el 0,4 % s'havia preparat per anar a la universitat, i el 6,6 % havia seguit altres itineraris educatius.

2

Aquests menors s'enfronten a reptes importants, relacionats, principalment, amb la documentació: el 36,1 % no tenia papers i el 35,2 % es trobava en procés d'obtenir-los. Només un 5,2 % tenia contracte laboral o contracte de pràctiques, cosa que fa evidents les dificultats per accedir a una ocupació. A més, el 91,7 % patia discriminació per raó de l'origen ètnic, la religió o el color de la pell.

3

El 83,9 % havien emigrat amb el consentiment de la família, moguts, sobretot, per raons socioeconòmiques: el 98,7 %, a la recerca d'unes condicions de vida i de treball millors. Malgrat tenir unes expectatives elevades, el 87,9 % es va trobar en una situació pitjor del que esperava en arribar, cosa que posa de manifest la dura realitat i els reptes imprevistos a què s'enfronten aquests menors.

4

Els menors entrevistats presentaven una baixa prevalença de trauma abans del procés migratori i uns nivells de resiliència moderats. No obstant això, el 89,2 % no dominaven el castellà en arribar, cosa que els va dificultar considerablement la integració i l'accés als serveis bàsics.

5

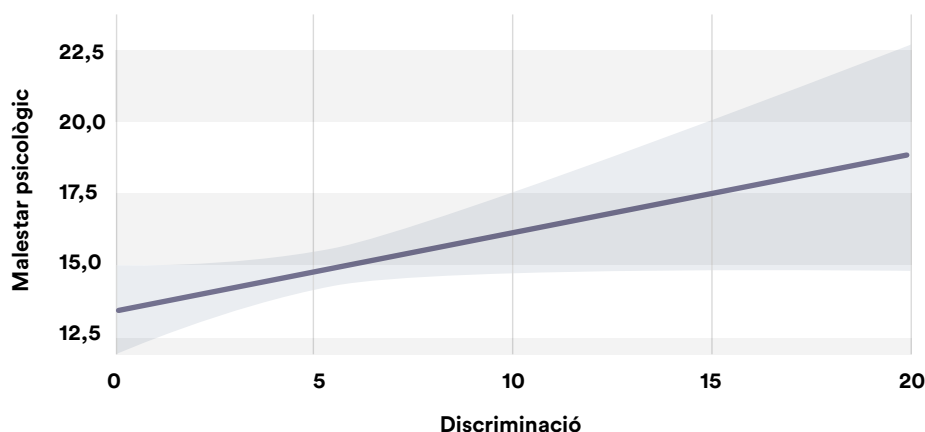
La majoria considerava que la seva salut mental era excel·lent (95,2 %) o bona (4,3 %), i només un 0,4 % la qualificava com a acceptable. El 70,9 % afirmava no haver tingut problemes a causa d'una malaltia crònica en l'últim any, i el nivell mitjà de malestar psicològic era de lleu a moderat.

6

Mentre que els factors anteriors al procés migratori, com ara les situacions traumàtiques durant la infantesa o la resiliència, no es van relacionar de manera significativa amb el malestar, els factors posteriors al procés migratori, com ara la durada de l'estada a Espanya o el nivell d'estrès i discriminació percebut, sí que van fer augmentar considerablement els nivells de malestar psicològic.

Hi ha una estreta relació entre discriminació i malestar psicològic entre els MENA

Nivell de malestar

Font: elaboració per part dels autors a partir dels resultats de l'enquesta.

Nota: el model de regressió multifactorial de Tobit mostra que el nivell de discriminació percebut (avaluat mitjançant l'escala de discriminació en la vida quotidiana, EDVC) s'associava de manera significativa a nivells superiors de malestar psicològic (avaluats mitjançant l'escala de malestar psicològic de Kessler, K10) en el moment de la reubicació.

L'empoderament digital del professorat: persisteixen les bretxes de gènere i edat

Aquest estudi té com a objectiu conèixer el nivell d'empoderament digital del professorat en el sistema educatiu espanyol i identificar possibles bretxes i necessitats entre docents de diferents etapes educatives, gèneres i edats.

Els resultats de l'estudi, a partir d'una enquesta feta a 2.014 docents espanyols, mostren un nivell acceptable d'empoderament digital del professorat de primària, ESO, batxillerat i FP, i un nivell òptim pel que fa al professorat universitari. S'identifica una bretxa de gènere persistent en la motivació tecnològica de les dones. A l'ESO, concretament, les professores necessiten més suport per aprofitar el potencial de les tecnologies digitals. També es detecta una bretxa intergeneracional en el professorat de 56 a 65 anys d'ESO, batxillerat i FP a causa d'una incorporació efectiva i creativa inferior de les tecnologies en l'ensenyament i l'avaluació. El professorat de totes les etapes manifesta que necessita més recursos humans i materials, sobretot el de primària. El professorat de més edat demana formació. Aquests aspectes marquen el camí per augmentar l'empoderament i per a la transformació digital inclusiva de l'educació.

Rocío Jiménez Cortés, Universitat de Sevilla

l'ObservatoriSocial

Projecte finançat en la convocatòria Flash per donar suport a projectes de recerca sobre educació i societat

1

El professorat de primària, ESO, batxillerat i FP presenta un nivell acceptable d'empoderament digital. S'observa que a l'ESO cal més suport per aprofitar el potencial de les tecnologies digitals en l'ensenyament.

2

Persisteix la bretxa de gènere en la motivació tecnològica. Les professores de totes les etapes educatives mostren menys interès per les tecnologies digitals, menys iniciativa d'ús (un 58,9 % de professores en comparació amb un 61,9 % de professors) i més sensació d'incomoditat amb les tecnologies digitals que els professors (un 27,1 % de professores en comparació amb un 23,1 % de professors).

3

Les professores d'ESO presenten un nivell d'empoderament digital més baix (mitjana de 94,11 en una escala de 0 a 152) que les professores d'etapes superiors, com ara les universitàries, que tenen un nivell d'empoderament òptim (mitjana de 102,81 en una escala de 0 a 152).

4

Es detecta una bretxa intergeneracional en l'empoderament digital del professorat de 56 a 65 anys d'ESO (amb una diferència de 4,7 punts respecte a la mitjana global) i de batxillerat i FP (amb una diferència de 7,4 punts respecte a la mitjana global), que incorpora menys l'educació digital.

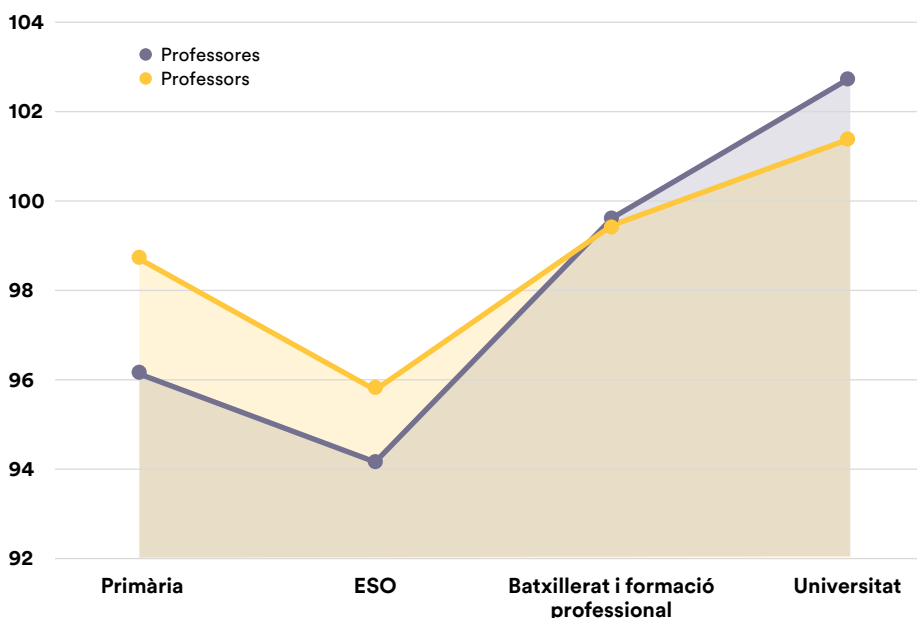
5

Les principals necessitats expressades pel professorat de totes les etapes educatives són els recursos materials i humans (34,06 %), sobretot per part de les professores (34,29 %), que també reclamen més formació (20,35 %) i temps (3,12 %). Els professors demanen més suport institucional i incentius (32,82 %). El professorat de més edat reclama formació (21,59 %).

L'empoderament digital, tot i que és acceptable, és més baix en el cas de les professores d'ESO i òptim en el cas de les professores universitàries

Mitjana d'empoderament digital docent, segons les etapes educatives i el gènere (en una escala de 0 a 152)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta «Teacher Digital Empowerment: An Intergenerational and Gender Study» (ADA Project, 2023).

Quines intervencions poden afavorir que les famílies amb ingressos baixos comprin aliments més saludables?

Aquest estudi analitza tres tipus d'intervencions (tallers nutricionals, missatges SMS i ajuda en efectiu) per promoure l'elecció d'aliments saludables entre les famílies vulnerables que durant el 2023 van ser beneficiàries de vals proporcionats per Creu Roja Catalunya per comprar aliments. L'impacte s'ha mesurat utilitzant tres índexs complementaris de qualitat de la compra d'aliments: l'índex d'alimentació saludable de la població espanyola (IASÉ), l'índex de cistell de la compra saludable (HETI, per les sigles en anglès) i l'índex de compra saludable (HPI, per les sigles en anglès). Els resultats apunten que, en comparació amb el grup de control de referència, els tallers nutricionals, els missatges SMS i l'ajuda en efectiu addicional es tradueixen en compres més saludables en els índexs IASE i HETI. En canvi, no s'observa que influeixin positivament en l'índex HPI.

Toni Mora, IRAPP, Universitat Internacional de Catalunya

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la Social Research Call, 2019

1

Les intervencions influeixen positivament en dos dels tres índexs de salubritat alimentària.

2

Els tallers, els missatges SMS i l'ajuda en efectiu tenen un impacte positiu significatiu en comparació amb el nivell mitjà de referència de control.

3

Els tallers són el que té més impacte. En una escala de 0 a 100, l'augment en l'índex IASE és de 6,57 punts per als tallers i de 5,74 punts per als missatges SMS.

4

L'ajuda en efectiu addicional causa menys impacte (2,62 punts) que la informació en forma de tallers o missatges SMS.

5

La intervenció més rendible són els missatges SMS.

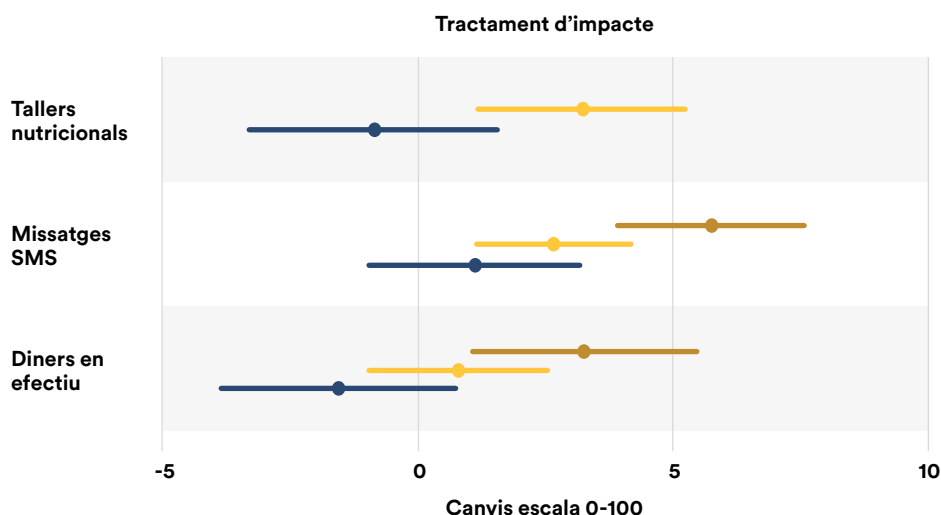
6

La intervenció va tenir més efecte en les persones que van experimentar petits canvis en l'import del val que no pas en les que van experimentar canvis significatius en l'ajuda.

Els tallers, els missatges SMS i l'ajuda en efectiu addicional es tradueixen en compres d'aliments més saludables

Totes tres intervencions tenen un impacte positiu en les puntuacions dels índexs IASE i HETI dels participants, però no en les seves puntuacions de l'índex HPI.

● Índex d'alimentació saludable de la població espanyola (IASÉ) ● Índex de cistell de la compra saludable (HETI) ● Índex de compra saludable (HPI)

Font: càlculs propis a partir dels resultats de l'experiment.

La ideologia de l'emissor importa: un experiment a escala sobre la implementació de polítiques basades en l'evidència científica

Institucions com ara els *think tanks* o els mitjans de comunicació poden dur a terme la tasca de divulgació de l'evidència científica que necessiten els responsables polítics per implementar polítiques. Sovint, tanmateix, aquestes institucions tenen una ideologia molt definida.

Aquest estudi presenta els resultats d'un experiment controlat aleatori fet entre una mostra de responsables polítics locals de 5.678 municipis espanyols en què dos *think tanks*, dos diaris d'ideologies oposades i una prestigiosa universitat estrangera van comunicar la mateixa informació sobre una política efectiva, de baix cost i no ideològica. Aquesta política consistia a canviar alguns continguts de la pàgina de la Viquipèdia de cada municipi, ja que, segons l'evidència científica, això es pot traduir en un augment de la despesa turística. Posteriorment, es va mesurar fins a quin punt l'alineació ideològica entre l'emissor i el receptor de la informació afectava la taxa d'adopció de la política. L'estudi també compara l'impacte dels dos formats utilitzats per informar de l'evidència científica: els *policy briefs* i les notícies de diari.

Jorge García-Hombrados i Marcel Jansen, Universitat Autònoma de Madrid;
 Àngel Martínez, EsadeEcPol; Berkay Özcan, London School of Economics and
 Political Science; Pedro Rey-Biel, Esade-URL, i Antonio Roldán-Monés, Esade

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Social Research, 2021

1

La probabilitat d'implementar la política recomanada augmenta un 65 % quan la institució que proporciona la informació està alineada ideològicament amb el responsable polític, en comparació amb els casos en què aquest no rep cap informació.

2

Si la institució que proporciona la informació té una ideologia contrària a la del responsable polític, l'efecte de la informació és nul.

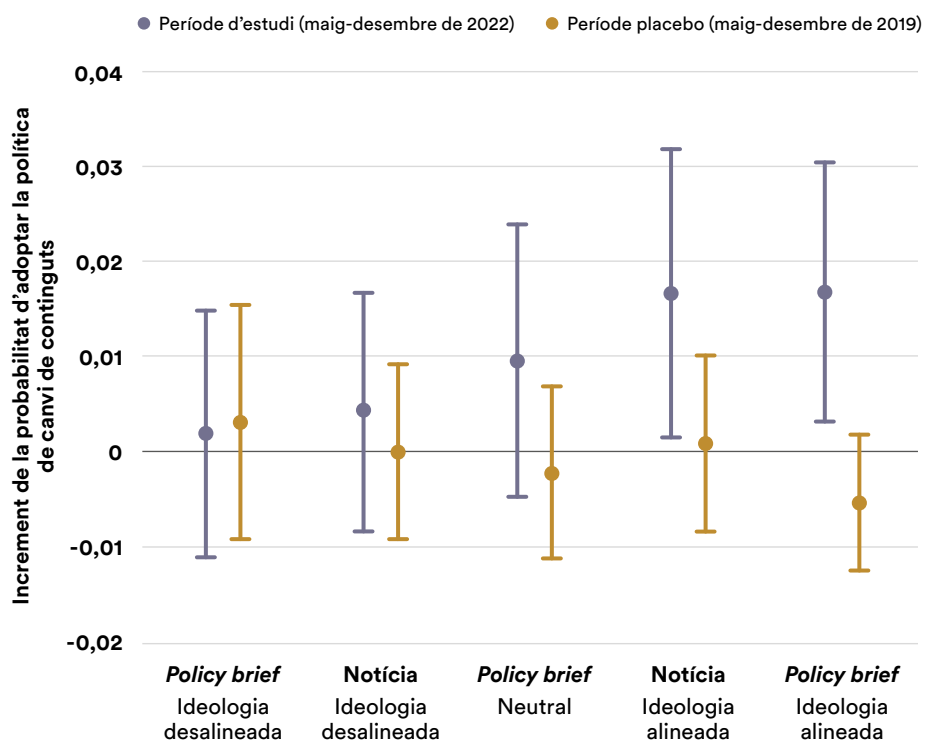
3

La informació procedent d'una institució acadèmica internacional no exerceix una influència estadísticament significativa: és aproximadament la meitat de la que exerceix la informació d'una institució alineada ideològicament.

4

Tant les notícies de premsa com els *policy briefs* són igual d'efectius (o inefectius) a l'hora de fomentar l'adopció de polítiques basades en l'evidència científica quan hi ha una alineació (o desalineació) ideològica.

La probabilitat d'implementar una política recomanada augmenta significativament quan la institució que proporciona la informació està alineada ideològicament amb el responsable polític

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'experiment.

La formació en comunicació oral continua sent una assignatura pendent entre els estudiants universitaris

La comunicació oral és clau en els àmbits educatiu i professional, a més de ser una competència transversal bàsica a l'Espai Europeu d'Educació Superior. Diversos estudis duts a terme en diferents països han advertit del baix nivell competencial dels estudiants per parlar en públic; malgrat això, fins ara a Espanya no s'havia fet cap recerca que avalués aquesta habilitat. Les dades d'una enquesta feta a 2.400 estudiants universitaris confirmen que la majoria no ha rebut mai formació en comunicació oral, en cap etapa educativa, i en el cas dels que sí que n'han rebut, la formació impartida ha estat només d'unes sis hores, gairebé sempre a l'institut i com a part d'una assignatura. Com que es tracta d'una competència essencial per a l'educació i el futur professional dels estudiants, aquests consideren que s'hauria de treballar obligatòriament. A més, en molts casos els estudiants s'han quedat en blanc durant una exposició oral, presenten un grau d'ansietat mitjà, i més de la meitat afirmen que han passat molta vergonya quan s'han hagut d'adreçar a una audiència. Curiosament, la majoria dels que sí que han rebut formació en aquesta matèria asseguren que els coneixements impartits han estat suficients i consideren que el seu nivell de competència en comunicació oral és mitjà-alt.

Emma Rodero, Universitat Pompeu Fabra

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Flash per donar suport a projectes de recerca sobre educació i societat

1

El 77,5 % dels estudiants afirma que no ha rebut cap formació en comunicació oral, tot i que considera que aquesta competència és clau per a la seva educació i per al seu futur professional.

2

El 56 % dels estudiants als quals sí que s'ha impartit formació en comunicació oral l'ha rebuda a l'institut; el 34,5 %, a la universitat, i el 22 %, a l'escola.

3

Els estudiants consideren que el seu nivell actual de competència en comunicació oral és mitjà-alt. La majoria (gairebé el 87 %) afirma que es prepara les exposicions orals i redacta un guió. Fan una mitjana de dues presentacions al mes, generalment sobre temes acadèmics.

4

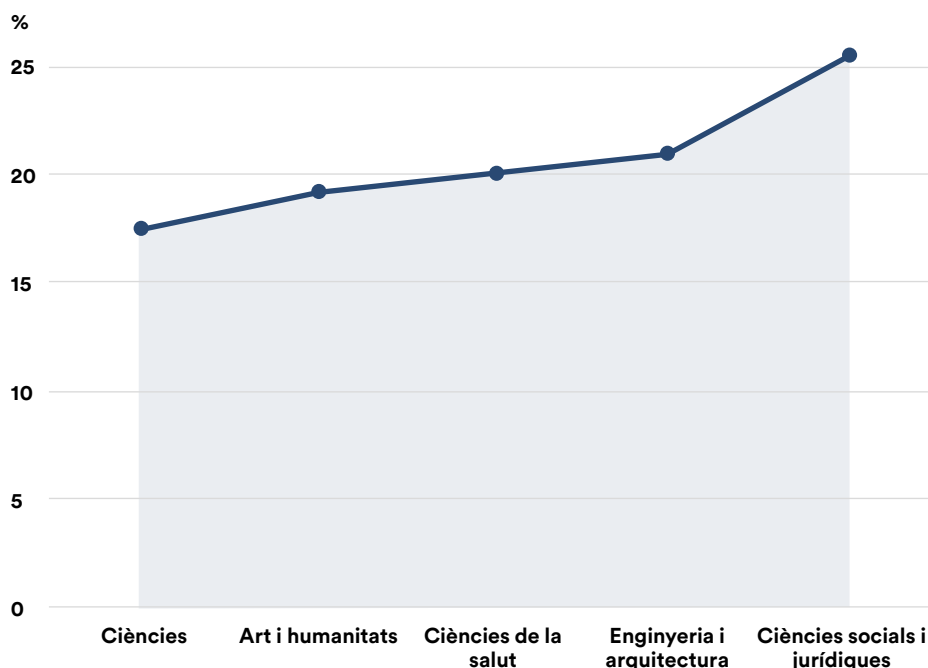
El 75 % dels estudiants s'ha quedat completament en blanc en adreçar-se a una audiència; el 52 % afirma haver passat molta vergonya, i el 20 % s'ha quedat afònic alguna vegada.

5

El grau d'ansietat declarat és mitjà.

Pocs estudiants universitaris han rebut formació en comunicació oral al llarg de la seva trajectòria educativa

Respostes afirmatives per àrea de coneixement, en percentatge d'enquestats

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta «La rellevància de les habilitats de comunicació oral».

Els joves i la seva idea de la família al segle XXI

Davant la població general, les persones joves són el motor de la transformació constant de la societat i les que articularan les diverses formes de convivència i relació en el context familiar futur.

Aquest estudi, basat en una enquesta a 2.000 joves de 16 a 32 anys residents a Espanya, aborda quines són les seves inquietuds, les motivacions i els referents pel que fa a la construcció, o no, d'una unitat familiar. Per fer-ho, s'analitzen els criteris que condueixen a prendre determinades decisions sobre el futur, com el pes del model de llar on han crescut aquests joves, el seu paradigma del que és una unitat familiar o la tipologia d'habitatge a què aspiren. Així mateix, s'indaga en altres aspectes com la dependència o independència personal, social i laboral, l'estil de vida o els valors familiars.

Sara Serrate, Agustín Huete, José Manuel Muñoz, Judith Martín,
David Caballero i Jesús Ruedas, Universitat de Salamanca

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Flash sobre la realitat social de les persones joves

1

Nou de cada deu joves consideren que la família d'origen és molt important en la seva vida, i vuit de cada deu, que ha estat o serà referent a l'hora de formar la seva pròpia família.

2

Més de la meitat dels joves construirien una família basada en el matrimoni, amb fills o sense. Entre els motius per casar-se, hi ha el desig de mantenir la tradició, mentre que els qui manifesten que no es volen casar ho fan perquè se senten bé en la seva situació actual o perquè rebutgen el matrimoni.

3

Només el 16 % de les persones enquestades (16-32 anys) tenen fills. Sis de cada deu dones han hagut de renunciar a la seva promoció formativa o professional en tenir fills, en comparació amb tres de cada deu homes.

4

Les persones joves tindrien fills, o més fills, si es garantissin unes mesures de conciliació millors, es generalitzés el teletreball i poguessin accedir a un habitatge propi.

5

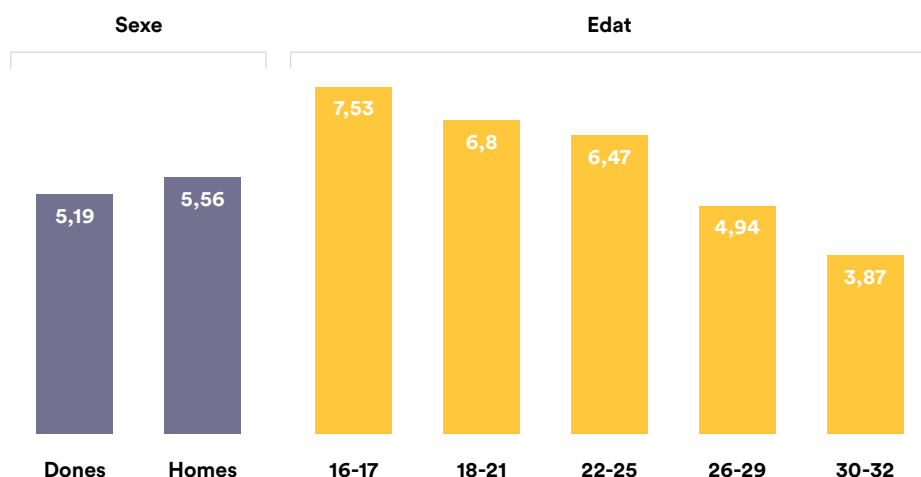
Els joves volen viure en zones amb serveis bàsics, habitatges de propietat i a prop de familiars o amics. Aspiren a famílies amb autonomia individual, però amb responsabilitat compartida en les cures.

6

En l'apartat de les cures, gairebé la meitat dels joves declaren que es responsabilitzarien de tenir cura dels seus pares si arribessin a ser dependents, convivint amb ells.

Els homes experimenten més incertesa que les dones pel que fa a la idea d'independitzar-se i formar una família

Grau mitjà del sentiment d'incertesa dels joves pel que fa a independitzar-se i formar una família, per sexe i edat (de 0, certesa absoluta, a 10, incertesa total).

Emocions i estereotips: com veiem les persones amb discapacitat intel·lectual?

La inclusió de les persones amb discapacitat intel·lectual (DI) continua sent una assignatura pendent al nostre país. El 2022, la taxa d'ocupació d'aquest col·lectiu va ser del 23,8 %, molt per sota del 51,1 % del conjunt de la població i, a més, amb una diferència salarial del 17,8 %. Aquestes desigualtats també s'observen en les persones amb discapacitat intel·lectual límit (DIL), que, amb el suport adequat, podrien tenir una vida autònoma satisfactòria.

El propòsit d'aquest estudi és conèixer fins a quin punt la manca d'inclusió existent podria obeir a actituds estigmatitzadores en la societat. Amb aquesta finalitat, es va passar una enquesta a 1.618 individus sobre les emocions, els estereotips i els prejudicis pel que fa a les persones amb DIL. Els resultats obtinguts revelen una societat que mostra actituds integradores, però també matisos discriminatoris que podrien suposar un fre a la inclusió plena d'aquest col·lectiu.

Eva Sotomayor, Universitat de Jaén

l'ObservatoriSocial

La planificació i el disseny de l'estudi i la discussió dels resultats han comptat amb la participació activa de les entitats membres del projecte: la Fundació Prode (Còrdova), l'APROMPSI (Jaén) i l'AFAMP (Bailén, Jaén), totes elles compromeses amb la millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies.

Projecte seleccionat en la convocatòria Connecta, 2021

1

Pel que fa a les emocions, el 96 % dels enquestats manifesten que senten respecte per les persones amb DIL; el 89 %, compassió; el 69 %, gratitud; el 39 %, ràbia; el 30 %, por, i el 12 %, fàstic.

2

El 62 % considera que les persones amb DIL poden fer una vida autònoma, i el 53 %, que són conscients de la realitat que les envolta. El 75 % acceptaria tenir un amic amb DIL, però només el 57 % hi conviuria.

3

Tenir coneguts o propparents amb DI influeix en la intensitat de les emocions que se senten cap a les persones amb DIL.

4

Les dones solen sentir més compassió i respecte per les persones amb DIL que els homes, però també més por i fàstic. Els homes, en canvi, solen sentir més gratitud i ràbia.

5

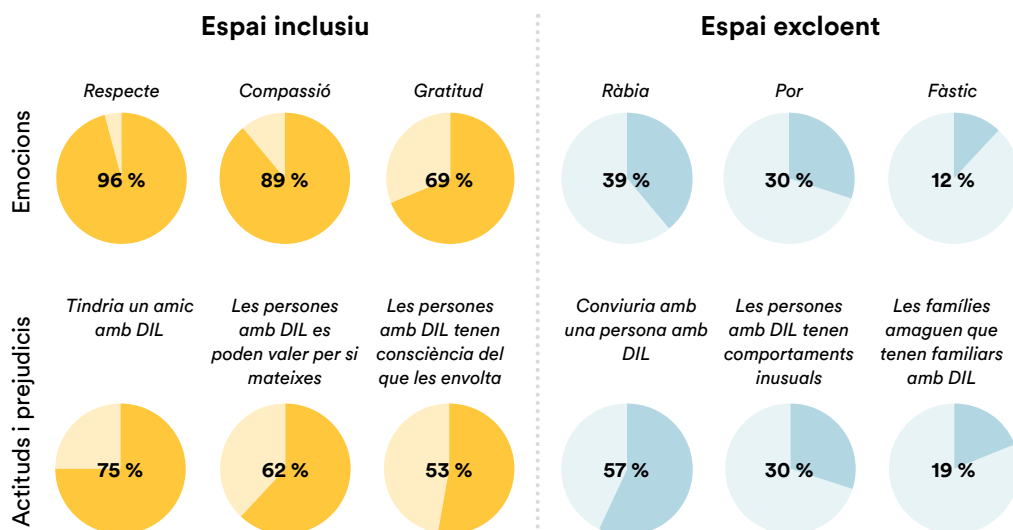
Amb els anys, augmenta la probabilitat de sentir respecte i gratitud cap a les persones amb DIL. Les persones de mitjana edat senten més por que les de més de 55 anys. Els joves tendeixen a sentir més compassió, però també més fàstic.

6

Un nivell educatiu elevat augmenta la probabilitat de sentir compassió i disminueix la de sentir ràbia, por i fàstic, però també gratitud i respecte.

Espais inclusius i excloents de les persones amb discapacitat intel·lectual límit

Emocions sentides cap a les persones amb discapacitat intel·lectual i actituds i prejudicis cap a elles, en %

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta EMODI.

Per què els ciutadans són propensos a creure i difondre notícies falses?

Les notícies falses constitueixen una amenaça per a la democràcia, per la qual cosa és essencial comprendre com funcionen. Aquest estudi presenta els resultats d'un experiment en què es van mostrar notícies certes i falses de diversos mitjans de comunicació a un total de 2.500 participants. Les narratives d'aquestes notícies representaven la desinformació més rellevant en el moment de l'enquesta, i els participants havien de decidir si cada notícia era certa o falsa, i si la compartien o no. També se'ls va demanar que responguessin diverses preguntes sobre els seus pensaments i les seves creences, la seva orientació política i les seves circumstàncies personals a fi d'identificar quins factors els influïen a l'hora de donar credibilitat a una notícia i compartir-la.

Irene Cruz, Daniel Ortin i Jaume Suau, Universitat Ramon Llull

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Social Research, 2021

1

La credibilitat d'un mitjà de comunicació en concret va augmentar la percepció de veracitat d'una notícia, independentment de si aquesta notícia es basava en informació certa o falsa.

2

Un titular que transmetés una idea positiva augmentava la percepció de veracitat de la notícia i la probabilitat que fos compartida.

3

Tenir un nivell més elevat de coneixements previs (autoavaluats) sobre un tema no va permetre predir de manera fiable la capacitat de detectar una notícia falsa. En canvi, sí que va augmentar la probabilitat de compartir la notícia i, per tant, de difondre-la.

4

Identificar-se com a persona de dretes o autopoicionar-se ideològicament amb les idees principals expressades en una notícia es va correlacionar amb el fet d'atorgar més veracitat a les notícies falses i amb una probabilitat més elevada de compartir-les.

Tres de les notícies falses utilitzades en l'experiment, presentades com a notícies difoses per mitjans de comunicació reals (esquerra i centre) i per un d'inventat (dreta)

Nota: les notícies es van crear per a l'experiment, imitant el disseny de diversos mitjans de comunicació reals i incloent-n'hi un d'inventat. Una vegada obtingudes les dades, es va revelar la naturalesa del contingut als participants.

Font: elaborat pels autors per a l'experiment.

Les relacions personals de la població jove a Espanya i Portugal: sociabilitat, aïllament i desigualtat social

La població jove dels països del sud d'Europa, incloent-hi Espanya i Portugal, s'ha caracteritzat tradicionalment per una estreta xarxa de relacions personals, basada en una sociabilitat elevada i un paper molt important de la xarxa familiar. Aquest article fa servir dades de la desena onada (2020-2022) de l'Enquesta social europea per comprovar fins a quin punt la sociabilitat dels joves (18-34 anys) en aquests dos països s'assembla o no a la dels altres membres de la Unió Europea. Concretament, comparem aquesta sociabilitat amb la dels joves dels països de la UE amb l'excepció de Dinamarca, Luxemburg, Malta i Romania. Les dades analitzades permeten d'identificar el nivell d'aïllament social i els factors que hi incideixen. Els resultats mostren que els nivells de sociabilitat són més elevats que els de la mitjana europea, i que la proximitat afectiva als progenitors se situa al capdavant de la Unió Europea. Els factors de desigualtat que incideixen en l'aïllament social dels joves són similars en tots els països, encara que el seu efecte negatiu apareix sempre més esmorteït a Espanya i Portugal, la qual cosa provoca un nivell d'aïllament social més baix.

Joan M. Verd, Mireia Bolívar i Joan Rodríguez-Soler, Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball, Institut d'Estudis del Treball, Universitat Autònoma de Barcelona, i Rita Gouveia, Institut de Ciències Socials de la Universitat de Lisboa

l'ObservatoriSocial

1

A la Unió Europea el 52,4 % dels joves es reuneixen en el seu temps lliure amb amics, familiars o companys de feina cada dia o diverses vegades per setmana. Espanya supera lleugerament aquest percentatge (56,0 %), mentre que Portugal és un dels països amb més freqüència d'interacció (67,9 %).

2

Malgrat la freqüència més alta d'interacció del jovent a Portugal, la mida de les seves xarxes personals és més reduïda per comparació a Espanya i al conjunt de la Unió Europea. A Portugal el nombre més freqüent de persones de les xarxes és de 3 persones, mentre que a Espanya i al conjunt de la UE és de 4-6 persones.

3

A Espanya i Portugal la població juvenil mostra una freqüència més elevada d'interacció amb els pares. El 70,6 % dels joves espanyols es reuneixen amb els seus progenitors almenys una vegada cada dia, per comparació al 51,9 % de Portugal i el 49,2 % del conjunt de la Unió Europea.

4

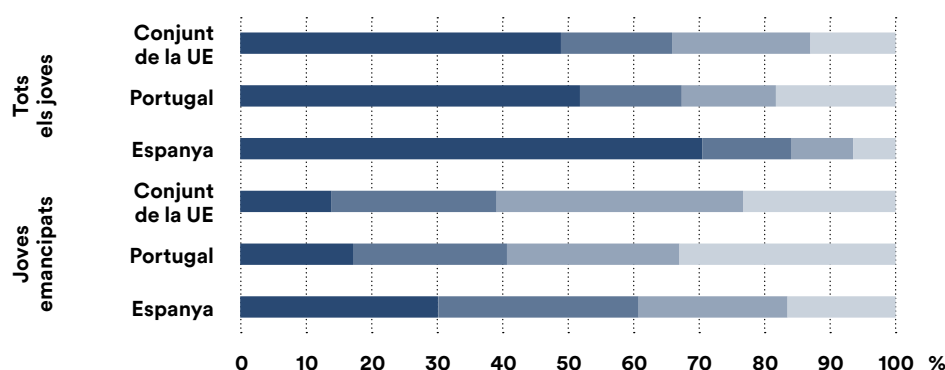
La proporció de joves espanyols (el 56,6 %) que declaren un alt grau de proximitat afectiva amb els pares és la més alta de la Unió Europea. Portugal se situa en la tercera posició (amb el 49,5 %), molt per damunt de la mitjana europea (37,9 %).

5

La població juvenil que pateix un percentatge més elevat d'aïllament social és la d'origen estranger, en situació de més vulnerabilitat econòmica, a l'atur o bé que ha viscut una situació d'atur de llarga durada. El fet que a Espanya i Portugal hi hagi nivells de sociabilitat i de contacte amb la família més alts incideix en nivells més baixos d'aïllament social dels joves respecte al conjunt de la Unió Europea.

Distribució dels joves d'Espanya, Portugal i el conjunt de la Unió Europea segons la freqüència amb què parlen en persona amb els progenitors, per al conjunt de joves i en el cas dels que no viuen a la mateixa llar que els progenitors

- Com a mínim un cop al dia
- Diverses vegades a la setmana
- Una o diverses vegades al mes
- Menys d'una vegada al mes o mai

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta social europea.

Aïllament social en la població jove a Espanya: el valor de les interaccions cara a cara

Aquesta recerca analitza la relació entre la interacció social, l'aïllament social i el malestar emocional de les persones joves. Les dades analitzades provenen d'una enquesta feta a 3.000 joves d'entre 18 i 29 anys residents a Espanya.

En primer lloc, s'estudia el paper diferent de la interacció social en línia i la interacció social presencial (cara a cara), i les combinacions possibles, en relació amb l'aïllament social, tenint en compte específicament el suport emocional i material. En segon lloc, s'estudia la relació entre els tipus d'interacció i el malestar emocional, considerant les variables «sexe» i «grup d'edat».

Els resultats mostren que és la manca d'interacció cara a cara el que s'associa als valors més alts tant d'aïllament social com de malestar emocional, mentre que el nivell d'interacció en línia és un factor secundari. No obstant això, s'observa un patró diferent quan s'analitzen els valors més baixos d'aïllament social i malestar emocional: el grau més baix d'aïllament social el trobem quan es combinen una alta interacció en línia i una alta interacció cara a cara, mentre que el nivell més baix de malestar emocional el veiem quan es combinen una baixa interacció en línia i una interacció mitjana o alta cara a cara.

Joan M. Verd, Mireia Bolívar, Joan Rodríguez-Soler i Albert Navarro, Universitat Autònoma de Barcelona

l'ObservatoriSocial

Projecte seleccionat en la convocatòria Flash sobre la realitat social de les persones joves

1

Les persones joves que presenten un nivell baix d'interacció en línia i cara a cara són les que pateixen més aïllament social, és a dir, tenen menys accés a persones dins la seva xarxa de relacions que els puguin oferir suport emocional i material.

2

Les situacions en què ha calgut ajuda emocional i material i no se n'ha aconseguit es produeixen amb més freqüència quan les persones joves tenen un nivell baix d'interacció cara a cara, independentment del nivell d'interacció en línia.

3

Les persones joves amb un nivell baix d'interacció cara a cara són les que presenten percentatges més elevats de malestar emocional, i en aquest cas el nivell d'interacció en línia és un factor secundari.

4

Es detecta l'existència d'un cert efecte de mitigació del malestar entre els homes si el nivell baix d'interacció cara a cara es compensa amb la interacció en línia. Aquest efecte de mitigació no s'observa en les dones.

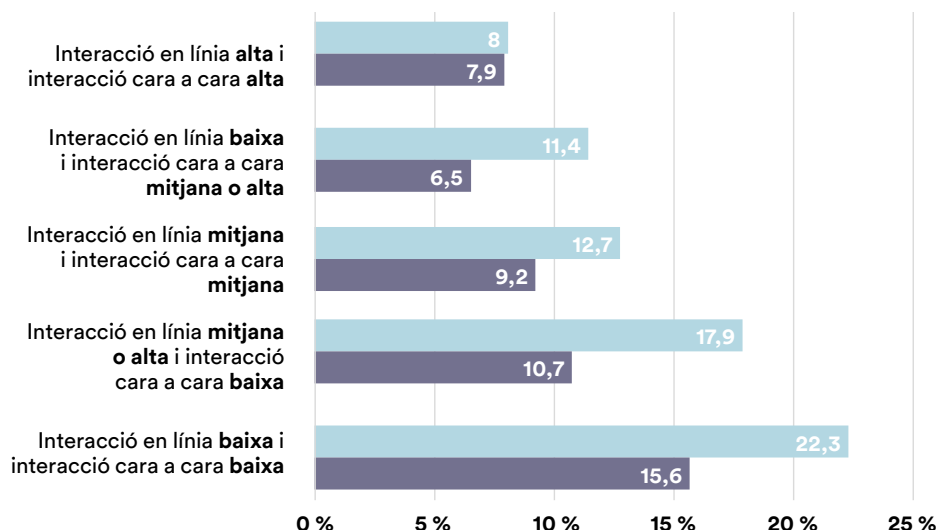
5

Els grups més joves (18-19 anys) presenten un nivell més elevat de malestar emocional per a totes les combinacions d'interacció en línia i cara a cara, excepte quan es combinen un nivell alt d'interacció en línia i d'interacció cara a cara.

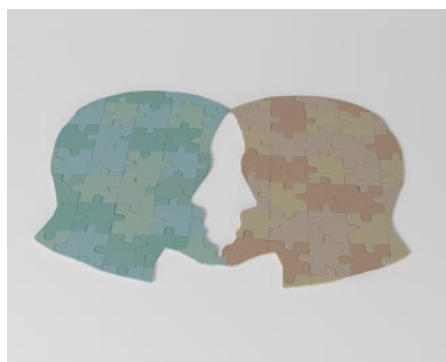
Les relacions cara a cara són crucials per evitar l'aïllament social

Percentatge de joves d'entre 18 i 29 anys amb necessitats no satisfetes de suport emocional i material, segons les combinacions d'interacció en línia i interacció cara a cara

Aïllament social mesurat com a manca de suport **emocional** ●
Aïllament social mesurat com a manca de suport **material** ●

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta SCAPSYOUTH.

Fundació "la Caixa"